

Nøddeknækkeren og Musedronningen

Undervisningsmateriale

Inspiration til inddragelse af teaterforestillingen
i undervisningen i indskolingen.

2024

Indhold

Introduktion til materialet	side 3
Sommerfuglemodellen: – Planlægningsværktøj	side 5
Inspiration til forældrebrev	side 6
At gå i teatret: – Forbered jer på turen og forestillingen	side 7
Inspiration til fortolkning og skabelse efter forestillingen	side 9
Opgaveark: – Find ordene	side 16
– Min ordliste	side 17
– Labyrint	side 18
Plakat	side 19
Om Det Lille Teater og Marionet Teatret	side 20

Introduktion til materialet

Kære lærere

Undervisningsmaterialet her er skabt særligt som inspiration til arbejdet med jeres kommende teateroplevelse *Nøddeknekkeren og Musedronningen* - et musikalsk eventyr frit efter Hoffmanns historie om *Nøddeknekkeren*.

Undervisningsmaterialet er udviklet til brug i indskolingen.

Materialet giver konkrete idéer til hvordan I kan klæde børnene på til oplevelsen før og til opfølgningen efter, med inspiration til at inddrage forestillingsoplevelsen i dansk-, musik- og/eller billedkunstundervisningen. I kan selv plukke i idéerne som det passer ind i jeres undervisning.

Aktiviteterne anbefalet før teaterforestillingen har fokus på at klæde børnene på til at modtage kunstneriske indtryk. Aktiviteterne efter fokuserer på at give plads til at lade børnene omsætte de kunstneriske indtryk til egne kreative udtryk.

Aktiviteterne lægger op til at arbejde med temaer som **eventyr, klassisk musik og højtider, ritualer og kultur**.

De foreslåede aktiviteter er udviklet med følgende fælles mål i Folkeskolen for øje:

DANSK

Fortolkning af æstetisk tekst med fokus på oplevelse og indlevelse

Fremstilling af tekst

BILLEDKUNST

Billedfremstilling og billedkommunikation

MUSIK

Musikalsk skaben

Musikforståelse

Musikudøvelse

Desuden støtter materialet op om det ene af de tre tværgående temaer i folkeskolen - **Innovation og entreprenørskab**:

"At tænke nyt, at skabe og iværksætte er nøgleord i arbejdet med innovation og entreprenørskab (...). Undervisningen skal inspirere til at eksperimentere og udfordre til at finde nye løsninger. Den skal også understøtte elevernes nysgerrighed og evne til at tænke i kreative løsninger. Dette kan fx ske i forhold til emner om natur eller praktisk-musiske udtryk".

(EMU, Danmarks Læringsportal)

I materialet introduceres I desuden til planlægningsværktøjet *Sommerfuglemodellen*, med ønske om at inspirere til et samlet forløb rundt om selve teateroplevelsen.

Yderligere information om materialets muligheder

Information til forældrene i klassen

Med ønske om at trække oplevelsen ind i hjemmet, er der i materialet også et forældrebreve, som I kan bruge til at informere forældrene i klassen om jeres aktivitet, og styrke samtalen om oplevelsen i børnenes egne hjem.

Opgaveark

Bagerst i materialet finder du tre opgaveark. To af dem passer til aktiviteter i materialet. Labyrinten er et løsarke som kan bruges som ekstra aktivitet.

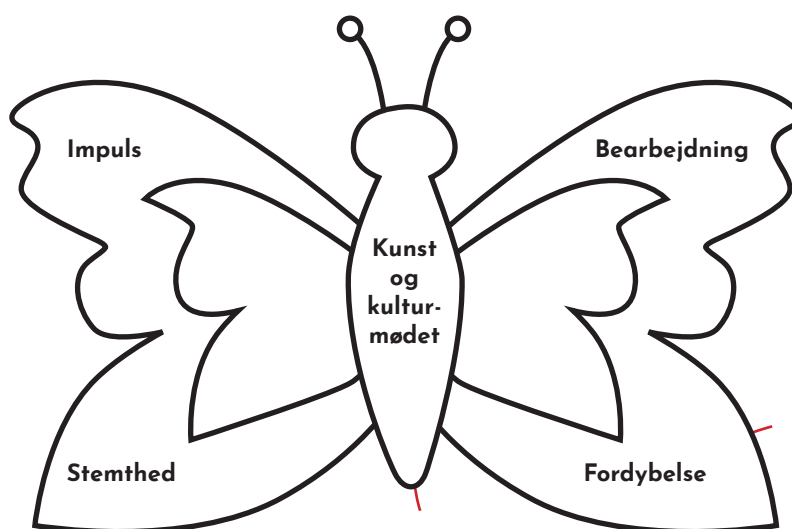
Rigtig god fornøjelse med arbejdet!

Sommerfuglemodellen

Til planlægning af forløb rundt om teaterbesøget

Sommerfuglemodellen er udviklet som hjælp til planlægning af aktiviteter rundt om for eksempel et teaterbesøg. Den er med her som inspiration til, hvordan I selv kan skabe overblik over forløbet, med både egne og teatrets inputs.

Kilde: Det Blev En Sommerfugl, 2017

Tegn sommerfuglen på et stykke papir, og udfyld jf. modellen herunder.

FØR (venstre vinge)

Forberedelsen:

Indsæt æstetiske aktiviteter og lege

Indsæt evt. andre aktiviteter

UNDER (krop)

Kunst- og kulturoplevelsen:

Indsæt den aktuelle kunst - eller kulturoplevelse

EFTER (højre vinge)

Efterbearbejdningen:

Indsæt æstetiske aktiviteter og lege

Indsæt evt. andre aktiviteter

Vi skal på teatertur

Inspiration til forældrebrev

Kære forældre

På _____ skal vi se *Nøddeknækkeren og Musedronningen* på Det Lille Teater i København. Teaterforestillingen er en ny dramatisering af det klassiske juleeventyr *Nøddeknækkeren*.

Lillejuleaften fanger Maries mor tre mus. Snart dukker husets musedronning op under juletræet og kræver, at Marie finder hendes tre forsvundne unger. Derfor rejser Marie julenat ud for at finde de forsvundne mus. Heldigvis får hun hjælp af sin skøre onkel Drosselmeier og hans magiske nøddeknækker.

Nøddeknækkeren og Musedronningen er en eventyrlig julefantasi for hele familien, hvor mus, magi og musikalsk leg går op i en højere enhed.

I kan også se billeder fra forestillingen på Det Lille Teaters hjemmeside **detlilleteater.dk** - dem kan I bruge til at tale med jeres børn om forestillingen både før og efter vores teatertur.

Vi glæder os til teaterturen!
Hilsen fra lærerne

At gå i teatret: Forbered jer på turen

På Det Lille Teater foreslår vi tre faste samtalenedslag, som kan bruges til at klæde børnene på til den kommende tur og oplevelse. Der er muligvis børn i jeres klasse, der aldrig har været i teatret - og selv hvis man har, oplever vi, at børnene har det bedst på teatret, når I har talt om den kommende oplevelse hjemmefra.

1

Tal om teaterforestillingen I skal se, og hvad den handler om

I skal se *Nøddeknækkeren og Musedronningen*. Fortæl børnene at teaterforestillingen handler om Marie, der er en fantasifuld pige. Lillejuleaften bliver hendes dukke Mary kidnappet af den fortvivlede Musedronning. For at få hende tilbage, må Marie drage afsted på en eventyrlig rejse. Heldigvis er juletid en magisk tid, hvor alt kan ske. Og ovenikøbet får Marie hjælp af sin ven Nøddeknækkeren - og Nøddeknækkeren får hjælp af Marie. Sammen kan de meget mere, end de kunne alene. Sammen vokser de: Tror man på hinanden og magien, kan man komme meget langt.

Historien tager afsæt i en juletid, der er særlig fordi den som med alle andre højtider, er en tærskel til noget nyt. En ny tid. Magien er derfor helt særlig tilstedeværende i julen, og alting kan forandre sig. Det kan dog sagtens være, at nogle af jeres børn ikke holder jul. Det opfordrer vi til at tage fat i, så I også kan tale om, hvordan magien kan tage plads gennem andre højtider i børnenes hjem. Bemærk dog at historien i teaterforestillingen også kan "stå for sig selv" som en fortælling om eventyr, venskab og magi.

Ekstra idéer til dialogisk tilgang før teaterforestillingen:

Se på plakaten eller forestillingsbilleder mens I taler om teaterforestillingen - her kan I se Marie, Nøddeknækkeren og Musedronningen. Så kan I blandt andet få genopfrisket, hvad en nøddeknækker, er for en. Find plakaten bagerst i materialet - forestillingsbilleder kan I finde på detlilleteater.dk.

Prøv at lytte til musikken fra balletten *Nøddeknækkeren* som er den musik der går igen i forestillingen. Hvad tænker I på, når I lytter til musikken? I kan tegne hvad I forestiller jer. Find musikken på samtlige musiktjenester: Søg på 'The Nutcracker'.

I kan desuden vælge at lade børnene tegne deres egen version af plakaten - eller det de tænker på, når I fortæller om forestillingen. Gem tegningerne og find dem frem igen når I kommer hjem: Tal om det der er på tegningerne. Er der noget de vil ændre/tilføje, eller er det som de husker forestillingen?

Husk at I også kan farvelægge den vedlagte mus, inden I skal i teatret. Tag musene med. Så hænger vi dem op i teatrets julelandskab.

2

Tal om hvad et teater er

Er der nogen i klassen, der har været i teatret før? Måske er der nogen der allerede har været på Det Lille Teater?

Er der nogen i klassen der ved, hvordan et teaterbesøg er anderledes end det at gå i biografen eller at se en film derhjemme?

Hjælp børnene med at sætte billeder og ord på omstændighederne omkring den kommende oplevelse. I kan også tale om, hvordan børnene tror, man må opføre sig i teatret - og hvorfor?

Fortæl at Det Lille Teater er børnenes teater. Hos os må man gerne grine højt og leve sig ind i forestillingen. Man behøver ikke at være musestille.

3

Tal om turen hen til teatret

Tit kan alt det praktiske ved en teatertur komme til at fylde meget i børns samlede oplevelse, og det er derfor godt at samtale om, inden I tager afsted.

Fortæl børnene hvordan I kommer derhen. Fortæl dem også gerne, at man kan hænge sin jakke og stille sine sko inde på teatret, og at man også kan komme på toilettet inde på teatret. I kommer også til at sidde sammen inde i teatersalen, hvor I skal se forestillingen. Måske skal I spise madpakker derinde? Eller en tur på legeplads bagefter? Imødekom alle de tanker børnene gør sig om aktiviteten.

Idéer til undervisning og leg efter teaterturen

Vi håber, I vil fortsætte arbejdet med den gode historie om Nøddeknækkeren, Musedronningen og Marie, efter I har set teaterforestillingen. De herunder foreslåede aktiviteter omfavner både kreative aktiviteter, som I kan bruge til at favne de tidligere nævnte fælles mål.

Aktiviteterne lægger op til at arbejde med temaer som **eventyr, klassisk musik og højtider, ritualer og kultur** - men de kan passes ind i det, I ønsker at bruge det til.

Præsentationen af de forskellige indspark er skrevet i et sprog, der veksler mellem *voksen til voksen* og *voksen til barn*, med ønsket om at inspirere til præsentation af aktiviteterne i klassen. Pluk i aktiviteterne som de passer jer: Husk at lave det, I har lyst til!

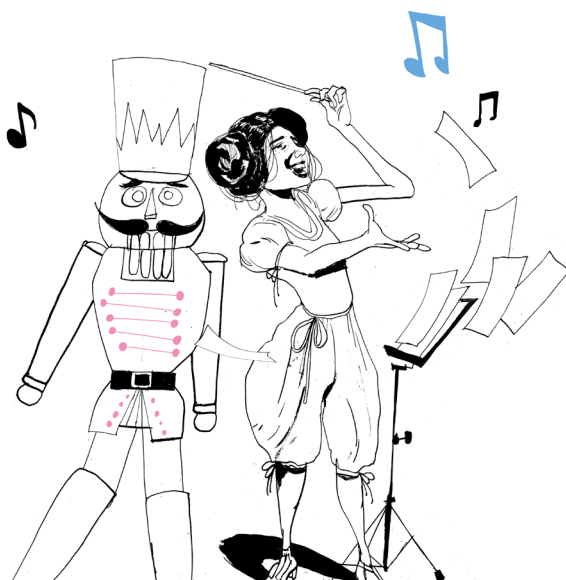
Tegninger før og efter

Tema: Opsamlingsaktivitet

Hvis I tegnede en version af plakaten før I så forestillingen, så find jeres tegninger frem igen.

Tag en snak i klassen om, hvorvidt børnenes forestillinger stemte overens med den forestilling, de så. Er der noget på tegningen de vil ændre/tilføje?

Tegn nye, opdaterede plakater efter dialogen.

Skriv et brev til en museunge

De tre museunger ender langt væk hjemmefra, da Maries mor fanger dem i en musefælde. Musedronningen savner dem noget så forfærdeligt og vil bare have dem hjem. Hjælp med at få de tre museunger hjem til jul ved at skrive et brev til dem.

Sådan kommer I i gang med brevene:

Tænk først på de tre mus: Den lille isfisker-mus, musen der leder efter sig selv og den lækre, muskuløse strandmus. Vælg en af musene, som du vil skrive et brev til (modtager). Nu skal du skrive et brev på computeren eller på papir i hånden. Du skriver som dig selv (afsender).

Tænk nu på den mus, du har valgt at skrive til. Hvad vil du sige til den, så den kommer hjem til jul? Måske at du godt kan forstå, den er ked af at Musedronningen stresser rundt, men at hun kun gør det, fordi hun vil sikre sig, at julen bliver god? Eller måske at den skal tænke på al den lækre juleost, den kan få, hvis den kommer hjem til jul?

Det er lidt en udfordring af få nogle af musene hjem, fordi de har travlt med at lave noget andet end at holde jul. Så det kan godt være, de skal overbevises lidt.

Husk indledning (navn på modtager), en uddybning (hvad handler brevet om, hvad vil afsenderen modtageren) og en afslutning (Kærlig hilsen...). Skriv også gerne en dato i højre hjørne af brevet.

Ekstra tips til brev-aktivitet:

Lyt til musikken af Tjajkovskij for at få inspiration til jeres breve. Find musikken på samtlige musiktjenester. Søg på 'The Nutcracker'.

Det er en god idé at pynte brevene med jeres egne tegninger. Så kan musene måske bedre få øje på dem. Hæng dem op i klassen.

I kan også skrive breve i grupper og så bagefter læse brevene op sammen i klassen.

Kan børnene ikke stave endnu, kan aktiviteten også gennemføres ved tegning og "egne" ord og/eller bogstaver. Rammen motiverer blot til historiefortælling og fortolkning.

Se hvordan et brev kunne se ud på næste side.

Eksempel på brev

Skrevet den 24. december, 2022

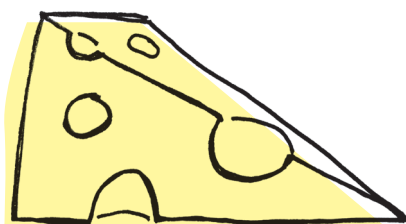
Kære Strandmus

Jeg skriver til dig, fordi jeg så gerne vil have, at du kommer hjem til jul.

Jeg ved godt, at du hygger dig på stranden, og er glad for at spille musik. Men hjemme hos Musemor, kan du være med til at spille julemusik. Og du kan få en masse lækker skinke og ost at spise.

Musemor hun savner dig, og jeg ved godt hun har virket lidt sur. Men det er kun fordi hun så gerne vil have, at du får en dejlig jul.

Jeg har her tegnet en tegning af den ost, du kan få, hvis du kommer hjem.

Du får nok også et kram af din Musemor.

Jeg håber, vi ses til jul.

Kærlig hilsen med jul på

Heltinder, helte og skurke: Hvem er hvem?

Tema: Eventyr, desuden arbejde med farve- og symbolfortolkning

Nøddeknækkeren og Musedronningen er et eventyr.

I eventyr er der altid nogen der er gode, og nogen der er onde. Nogle helte, nogle skurke. Prøv at kigge på plakaten. Hvordan kan man se, hvem der er helten og hvem der er modstanderen? Og hvad er i det hele taget forskellen på at være det ene eller det andet?

Hvordan ville plakaten se ud, hvis figurerne på plakaten byttede roller? Hvis Musedronningen lignede helten og Marie modstanderen? Hvilke farver ville de have? Findes der farver der forbindes med det onde, og andre, der forbindes med det gode?

Tegn jeres egen plakat, hvor modstanderen bliver helten og helten bliver modstanderen.

I kan lave en stor fælles plakat, flere i grupper eller en plakat hver. Kig på plakaten til teaterforestillingen for at blive inspirerede. I kan også lave jeres egen version.

Hæng plakaterne op i klassen og præsentér jeres plakater for hinanden.

Ekstra idéer til dialog og refleksion i aktiviteten

Det er oplagt at tage en snak om, hvorfor Musedronningen er skurken og Marie/Nøddeknækkeren helten. Er Musedronningen for eksempel kun ond? Og hvad med de andre i teaterforestillingen? Maries mor, onkel Drosselmeier, museungerne? Er de onde eller gode? **I kan også tage denne snak inden forestillingen**, hvor børnene siger, hvem de tænker er gode og onde på plakaten. Efter forestillingen kan I så snakke om hvorvidt børnenes forestillinger blev indfriet eller om de blev overraskede?

Til slut kan I bruge plakaterne og samtalen om, hvad det vil sige at være modstander eller helt til at komme ind på eventyr-genren. Tal om magiske tal, hjem-ude-hjem, karakterudvikling og de forskellige karakterer der ofte optræder i et eventyr. Mange af disse genretrekk er også at finde i *Nøddeknækkeren og Musedronningen*.

Find juleord - dialog om julen som højtid

Tema: Højtider, ritualer og kultur, desuden arbejde med ord og bogstaver

Holder alle I klassen jul? I *Nøddeknækkeren og Musedronningen* holder Marie jul med sin mor og sin onkel Drosselmeier. De har et juletræ og Marie får en gave. Men det er jo ikke alle, der fejrer jul den 24. december - og måske fejrer man slet ikke jul, men noget helt andet i stedet.

Gå i dialog med børnene om, hvordan I fejrer december

Det kan være, at I har nogle børn, der holder Chanukah (jødisk lysfest), eller måske nogle børn, der åbner gaver om morgenen den 25. december. Måske er der nogen der slet ikke fejrer noget i december, men i stedet holder stor Eid-fest i april måned? Eller noget helt fjerde?

I kan også tale om hvorfor vi har højtider generelt og hvordan vi fejrer dem. Vi markerer årets gang - både på et hedensk og et religiøst plan. Højtiderne lukker op for magi, og vi kan opføre os anderledes: Klæde os ud, synge sange, spise særlig mad. Hvad for nogle magiske ting laver I til jeres højtider?

Bed børnene om at finde juleordene i opgavearket - du finder det bagerst i materialet - og brug det som afsæt for dialogen. Der gemmer sig også to ord, der ikke har så meget at gøre med kristen jul, men i stedet handler om nogle andre måder at fejre på. Brug dem til at føre dialogen videre.

Idéer til spørgsmål til samtale med børnene:

- Fejrer I juleaften hjemme hos jer?
- Ved I hvorfor I fejrer jul / holder fest?
- Hvordan ser der ud hjemme hos jer til jul / i december / til jeres fest?
- Hvad laver I til jul / i december / til jeres fest?
- Hvad spiser I til jul / i december / til jeres fest?
- Får og giver I gaver? Hvorfor?
- Hvad har I på til jul / i december / til jeres fest?

Ekstra idé til aktiviteten

Hvis I vil finde flere ord om julen eller ord fra de højtider, nogle af de andre klassekammerater fejrer, kan I lave jeres egne ordlister. I kan også skrive ord fra forestillingen. I kan bruge opgavearket Ordliste, som du også finder her i materialet.

Historier i musikken

Tema: Klassisk musik, desuden arbejde med musikalsk forståelse

Der er en masse musik med i teaterforestillingen *Nøddeknækkeren og Musedronningen*. Musikken er med til at fortælle historien. Man kan sige, at musikken er et sprog for sig, der taler gennem noder og toner.

Musikken I hørte i teaterforestillingen, er skrevet af den afdøde russiske komponist Pjotr Tjajkovskij og den nulevende elektroniske musiker Christian Balvig. Tjajkovskij skrev musikken for mange, mange år siden i 1892 til historien om *Nøddeknækkeren*, der skulle laves som ballet. I forestillingen *Nøddeknækkeren og Musedronningen* har musikeren Christian altså taget Tjajkovskijs kendte musik og tilføjet nye, moderne toner.

Prøv nu at lytte til noget af den musik, som Tjajkovskij skrev tilbage i 1892. I burde kunne genkende den fra forestillingen, selvom det ikke er helt det samme. Vælg en sang, I skal lytte til sammen alle sammen. I kan for eksempel lytte til *Ouverture* www.youtube.com/watch?v=Mjbrf141mV8 (her kan I også se en dirigent på arbejde) eller *Dance of the Sugar-Plum Fairy* www.youtube.com/watch?v=zV1qLYukTH8.

Inden musikken går i gang, så bed alle børnene om at lytte godt efter. Kan de høre en historie i musikken? Der kan være mange historier og I behøver slet ikke at blive enige. Man kan lukke sine øjne, imens man lytter. **Når sangen er færdig, så snak sammen om hvad I tror den handler om og hvorfor.** I kan også tale om følelser i musikken: **Er den glad, trist, vild eller ked af det?**

Giv bagefter hvert barn et stykke papir. Sørg for, at alle har noget at tegne med. **Sæt nu sangen på igen og tegn de billeder, I forestiller jer.** Hæng dem op I klassen bagefter.

Ekstra idéer til aktiviteten

Bed børnene om hver især - eller i grupper - at medbringe en sang, de synes fortæller en historie. Spil dem for hinanden i klassen, og bed børnene beskrive den historie de synes, sangen fortæller. Hvis du gerne vil arbejde videre med det at lytte til klassisk musik og at sætte ord på, hvad det kan være, kan vi anbefale undervisningsmateriale af *Levende Musik I Skolen*. Materialet introducerer til, hvordan du kan arbejde med klassisk musik i indskoling, herunder blandt andet aktiv lytning og introduktion til klassiske instrumenter.

Find materialerne af *Levende Musik i Skolen* her: https://lms.dk/files/UVM/Lyt%20til%20klassisk_2024-25.pdf og her https://lms.dk/files/UVM/Indskoling_Hvordan%20kan%20man%20undervise%20i%20klassisk%20musik.pdf

Lav et Tjajkovskij-coverband

Ligesom musikeren Christian Balvig har lavet en moderne version af Tjajkovskijs kendte musik til teaterforestillingen *Nøddeknækkeren og Musedronningen*, kan I lave jeres eget cover af et eller flere af de kendte numre.

Find albummet *The Nutcracker* på en musiktjeneste. I kan vælge sange sammen i klassen eller du kan vælge en eller flere ud på forhånd. Lyt sangene, I har valgt, igennem sammen. Tal om hvordan man kunne lave de forskellige lyde i musikken med instrumenter, I har I musiklokalet, og som I kan spille på.

Lav sammen jeres egne versioner af sangene, og spil dem for eksempel til skolens julekoncert. Rock on!

I kan også tage en snak om de instrumenter, der spiller musikken i teaterforestillingen. I teaterforestillingen er det museorkesteret, der holder instrumenterne. Måske I har nogle af dem i musiklokalet?

Cello

Klarinet

Trompet

Perkussion

Find juleord

E	I	D	J	U	L	E	M	A	N	D	J
J	U	L	E	G	A	V	E	R	A	D	U
K	R	A	V	L	E	N	I	S	S	E	L
I	C	H	A	N	U	K	A	H	M	S	E
R	Q	L	J	E	S	U	S	P	O	P	M
K	K	R	I	S	T	E	N	D	O	M	A
E	J	U	L	E	H	J	E	R	T	E	D
V	M	J	U	L	E	S	N	E	P	M	J

Du skal finde disse ord.

CHANUKAH

JULEHJERTE

KIRKE

EID

JULEMAD

KRAVLENISSE

JESUS

JULEMAND

KRISTENDOM

JULEGAVER

JULESNE

De kan gemme sig den vej og den vej

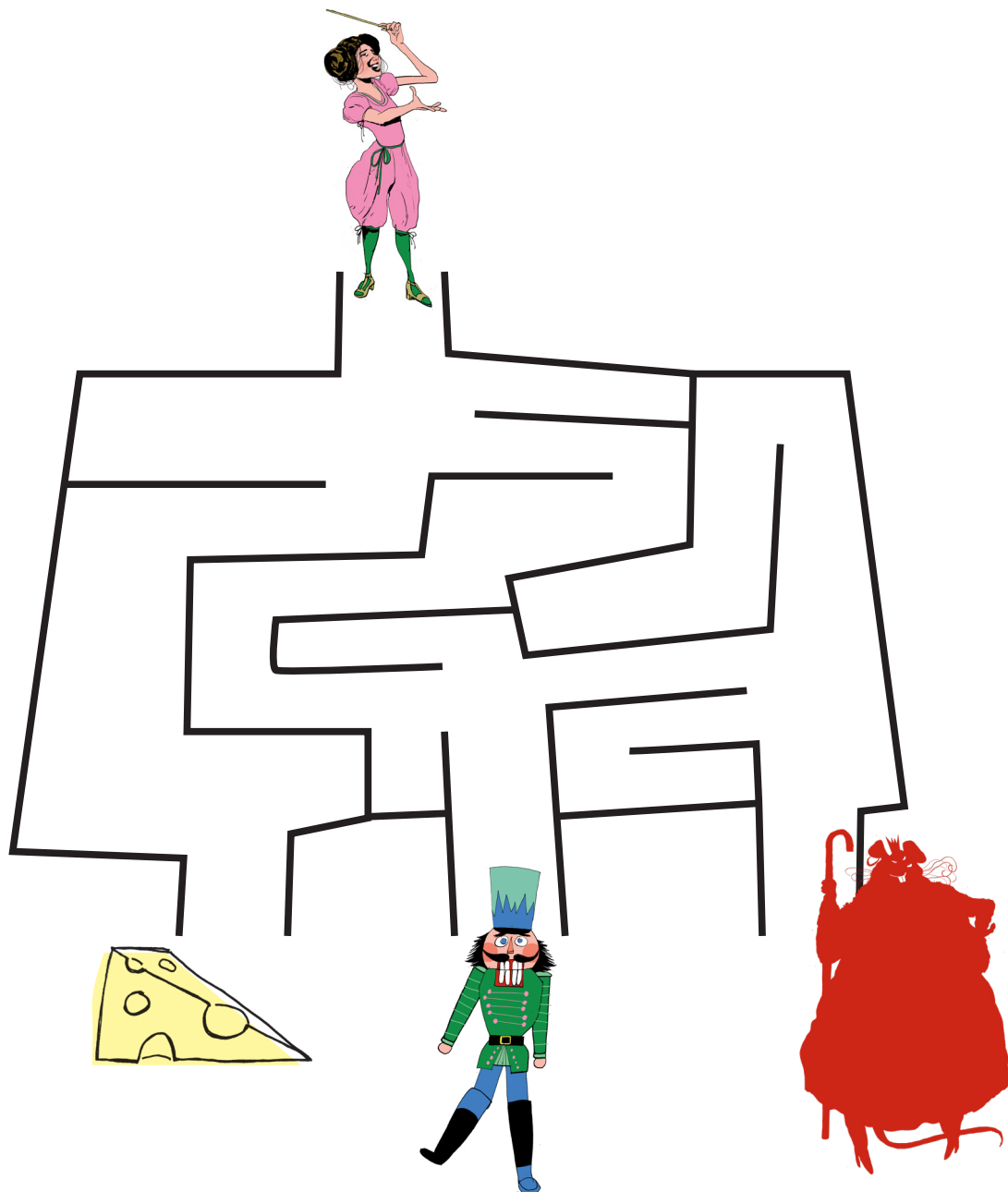

Hjælp Marie hen til Nøddeknækken

Marie og Nøddeknækken er blevet væk fra hinanden. Marie har brug for din hjælp til at finde Nøddeknækken igen. Kan du hjælpe hende gennem labyrinten?

Pas på Musedronningen! Hun holder vagt ved den ene udgang!

Det Lille Teater

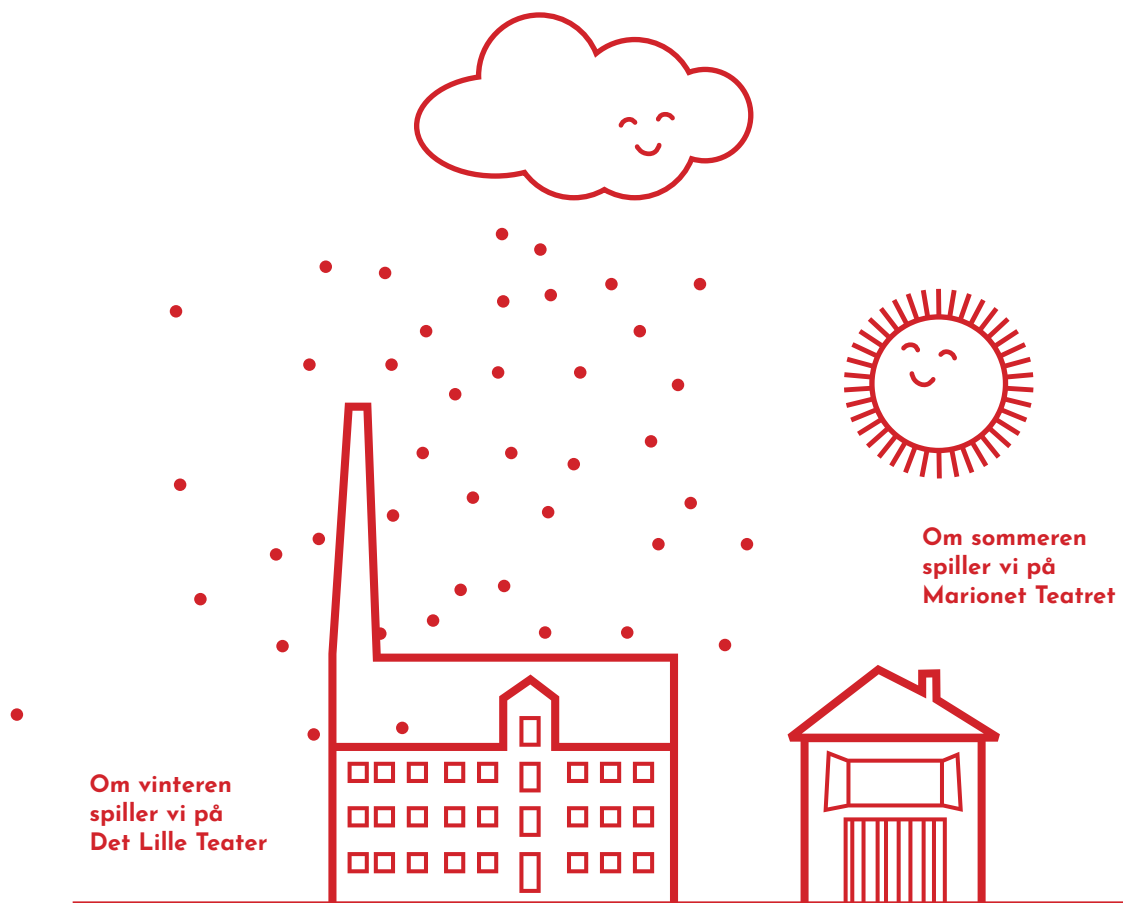
Nøddeknækkeren og Musel Dronningen

26. Oktober - 21. December 2024

Lavendelstræde 5-7 · København K · Se spilletider og køb billet på detlilleteater.dk

Om vinteren
spiller vi på
Det Lille Teater

Om sommeren
spiller vi på
Marionet Teatret

Om Det Lille Teater & Marionet Teatret

Det Lille Teater kendetegnes ved, at det er et stationært teater. Det betyder, at alle forestillinger er skræddersyet til vores scene.

I 2013 blev Marionet Teatret til en del af Det Lille Teater. Vi spiller hver sommer gratis marionetforestillinger i Kongens Have for børn fra 2 år og op.

Det er vigtigt for os at skabe forestillinger, hvor det visuelle og musikalske udtryk går hånd i hånd med historien og dens karakterer. Vi målretter alle forestillinger meget specifikt til forskellige aldersgrupper og forsøger altid at møde børnene lige der, hvor de er i deres forståelse af verden.

Læs mere om teatrene og vores forestillinger på detlilleteater.dk